

[illegible]

سَلاَمًا
قَالَ
سَلاَمٌ
قَوْمٌ
مُنْكَرُونَ*
فَرَا.غَ
اِلَى
اَهْلِهِ
فَجَآءَ
بِعِجْلٍ
سَمِينٍ*
فَقَرَّبَهُ
اِلَيْهِمْ
قَالَ اَلاَ
تَأْكُلُونَ*
 “Ey Muhammed! İbrahim'in ağırlanan misafirlerinin haberi sana geldi mi? Hani onlar,
İbrahim'in yanına varmışlar ve "Selâm olsun sana!" demişlerdi. O da "Size de selâm
olsun." demiş, "Bunlar tanınmamış(yabancı) kimseler" diye düşünümütü.
Hissettirmeden ailesinin yanına gidip, pişirilmiş semiz bir buzağı getirdi. Onu önlerine koydu.
"Yemez misiniz?" dedi.” Bu ayetlerden iktibas suretinde, bizler şu manaları
çıkarabiliriz: Misafir Güzelle Karşılanmalıdır. Hz.İbrahim(a.s)
kissasında olduğu gibi müminler, ağırlayacağı kimselere önelle saygı, sevgi, huzur
ve güleryüz sunar. Bunlar olmadan yalnızca ikrama dayalı bir ağırlama hoşnut edici
olmaz. Nitekim Hz İbrahim de konuklarını selam diyerek karşılamaktadır. Çünkü
Yüce Allah وَاِذَا
حُيِّيتُمْ
بِتَحِيَّةٍ
فَحَيُّوا
بِاَحْسَنَ
مِنْهَا اَوْ
رُدُّوهَا
اِنَّ اللهَ
كَانَ عَلَى
كُلِّ شَىْءٍ
حَسِيبًا “Bir selamla
selamladığınızda, siz ondan daha güzeliyle selam verin ya da aynıyla karşılık verin.
Şüphesiz, Allah her şeyin hesabını tam olarak yapandır.” ayetinde selam
verildiğinde en güz el şekil karşılık vermenin önemine dikkat çekmiştir. Kuran
ahlakında güzel davranışlarda bulunma konusunda bir yarış söz konusudur.
Müminin daha misafiri karşılarken verdiği selam da bunun bir örneğidir. Misafir
Rahat Ettirilmelidir. Kuran ahlakına sahip müminler, misafirin olabilecek tüm
ihtiyaçlerini, özenle düşünür, onun söyemesine ve
hissettirmesine gerek kalmadan bu ihtiyaçlerini karşılarlar. İkram, Sezdirmeden
Hazırlanmalıdır. Ayette bildirildiği gibi Hz.İbrahim(a.s) gelen misafirlere sunacağı ikramı
sezdirmeden yapmıştır. Çünkü misafir olan kişi, çoğu zaman
nezaketinden dolayı karşı tarafa ihtiyaçlerini hissettirmez. Hatta çoğu zaman da ince
düşünüceli davranarak kendisine yapılacak olan ikramları engellemeye çalışır.
Böyle bir kişiye örneğin bir ihtiyacı olup olmadığı sorulacak olsa büyük

Ortaklaşıkla olmadiğini sömlyeyecek ve teŖecekümle karŖılık verecektir. Bu durumda da Kuran ahlakına göre gösterilecek olan en uygun tavır, ikramın sezdirilmeden yapılması, kesinlikle konuğun kendisine sorulmadan, her Ŗeyin ince- ince düm;Ŗüm;nüm;lerek hazırlanıp sunulmasıdır. İkram, Gecikmeden Yapılmalıdır. Yine bu ayetlerde iŖaret edilen bir baŖka güm;zel tavır da, söm;z konusu ikramın gecikmeden yapılmasına yöm;liktir. Böm;yle bir tavır, her Ŗeyden öm;nce kiŖinin, misafirin varlığından duyduğu memnuniyeti ifade eder. Çüm;nküm; ikramın ayette de haber verildiği gibi “hemen”, “çok geçmeden” yapılmıŖ olması, kiŖinin karŖı tarafa hizmet etme ve ağırlama konusundaki tevazusunu ve Ŗevkini ortaya koyar. İkramın En İyisi Seçilmelidir. Misafir ağırlama adabında uygun tavırlardan biri de bu ayetlerde haber verildiği gibi ikram edilebilecek en iyi yiyeceklerin seçilmesidir. Hz.İbrahim(a.s) evine gelen konukları tanımadığı halde yapabileceği ikramın en iyisini yapmaya çalıŖmıŖ ve hemen giderek بِعِجْلٍسَمِينٍ “semiz bir buzağı” ile geri döm;nüm;Ŗüm;r. Etin en lezzetlisi, en sağlıklı ve en besleyicisi de en “semiz” olanıdır. Hz.İbrahim'in(a.s) bu ahlakını öm;nek alan müm;inler de misafir ağırlarken imkânları nisbetinde malzemelerin en tazesini, en temizini ve en lezzetlisini seçmeli ve öm;zenli bir biçimde hazırlamalıdır ki bu ayetin bir iŖaretidir. Misafir ağırlamak ve misafire izzet-i ikramda bulunmak, dinimizin öm;nemle üm;zerinde durduğu ehemmiyetli mes’elelerdendir. İbrahim Aleyhisselâm'in misafirperverliği meŖhurdur. "Allah'ın dostu" manasında “Halilullah” diye yâd edilen Hz.İbrahim(a.s) misafir olmadan sofraya oturmaz, yola çıkar misafir göm;zetlerdi. Cabir b. Abdullah'ın(r.a) naklettiği hadis-i Ŗerifin bir böm;lüm;müm; Ŗöm;yedir. Resûlullah(s.a.v) Ŗöm;yle buyurmuŖtur: "Allahu Teâlânın İbrahim Peygamberi(aleyhisselam) halil itti haz etmesinin sebebi, yemek yedirmesi, açıktan selâm vermesi, insanlar uykuda iken gece namazı kılmasıydı." [5] İbn Abbas(r.a) der ki: Peygamber(s.a.v): "Kim namazı dosdoğru kılar, zekâtını verir, Ramazan orucunu tutar, misafiri ağırlarsa, cennete girer" [6] buyurdu. Hz.Enes(r.a) naklediyor: Resûlullah(s.a.v) Ŗöm;yle buyurmaktadır: "Bir kimse Müm;slüm;manlardan döm;rt kiŖiyi misafir etse ve onlara yemelerinde, içmelerinde, giymelerinde kendi ehline yaptığı ikramı yapsa, bir köm;le azad etmiŖ gibi olur." [7] Hz.Ali(r.a) yemek yedirme hususunda Ŗöm;yle demektedir: "Bir arkadaŖımı bir sabah yemeğe çağırmak, benim için pazara çıkıp bir köm;le satın almak ve o köm;leyi Allah yolunda azad etmekten daha sevimlidir." [8] Peygamberimiz(s.a.v), misafire ikramda bulunan bir ev halkına hayır ve bereketin çok hızlı bir Ŗekilde ulaŖtığını bildirmiŖtir. [9] İbn Abbas(r.a.) derki, Resûlullah(s.a.v): "İçinde misafire yemek yedirilen evdeki hayır ve bereket, devenin höm;rgüm;cüm;ne dayanmıŖ bçağın tesirinden daha çabuk çoğalır" [10] buyurdu. Peygamber efendimiz(s.a.v) Ŗöm;yle buyurmuŖtur: "Birbirinize yiyecek hediye edin. Bu, rızkınızda geniŖlik hâsıl eder." [11] Peygamber Efendimiz(s.a.v) baŖka bir hadislerinde ise Ŗöm;yle buyurmuŖlardır: “Misafir Rızkı ile birlikte gelir. Giderken de Ev sahibinin bađıŖlanmasına vesile olur.” [12] Misafirden hizmet yapması beklenmemelidir. Peygamber efendimiz(s.a.v) Ŗöm;yle buyurmuŖtur: “Misafirden hizmet beklemek, aklın noksanlığına alamettir.” [13] Misafiri bir müm;ddet yalnız bırakmalıdır. Misafir bir müm;ddet dinlenip, gerekli ihtiyaçlarını giderdikten sonra yemek veya diğer ikramları getirmelidir. Misafir ağırlarken, aŖırı küm;lfete(lüm;zumundan fazla ikram) girerek, pahalı ve çok çeŖitli ikramlardan sakınılmalıdır. Bu hususta sahabelerin tatbikatı öm;nek alınıp, hiçzorlanmadan elindeki ve evindeki imkânları kullanmak ve aŖırı masraftan kaçınıp ilâve bir küm;lfete girmemektir. Hazreti Ali(r.a) mevzu hakkında: “ArkadaŖın en

kötüsü, külfete giren, kendisinin idare edilmesine seni mecbur kılan, seni
özür dileyici işlere itendir.” buyurmuştur. Peygamber efendimiz(s.a.v) buyurdu
ki: “Misafir için külfete girmeyin, misafir bundan rahatsız olur. Misafirini
üzen, Allahü teâlâyı üzmüş olur.”[14] Hz. Enes b.
Malik(r.a) bir ara hasta iken birkaç kişi ona uğramıştı. Hz.Enes(r.a) cariyesine şöyle
dedi: "Bak evde ne varsa arkadaşlara bir yemek hazırla. Ekmek parçaları bile olsa.”
[15] Misafir, nimet ve ganimet bilinmeli, bununla birlikte her daim misafir gelmesini arzu etmelidir.
Efendimiz(s.a.v) cömertliği, misafirperverliği övmektedir. Misafirler bir kimsenin evinde
bir şeyler yediği sürece, melekler ev sahibi için Allah’tan bağışlanmasını
dilerler. Meleklerin duası makbul olduğuna göre, misafir ağırlamanın ev sahibinin
günahlarının bağışlanmasına büyük bir vesile olduğunu göstermektedir. Bu
cömertlik, evle sınırlı olmamakla birlikte, dışarıda, lokantada da olabilir. Mühim olan ev
sahipliğini yapmak ve misafirleri ağırlamaktır. Hz.Âişe(r.a) Peygamber'in(s.a.v): "Melekler,
sofranız kurulu oldukça size dua eder"[16] buyurduğunu rivayet etmiştir. Hadis-i şeriflerde
buyuruldu ki: “Allahü teâlâ hayır murat ettiğine, hediye olarak misafir
gönderir.”[17] “Misafirle yenilen yemekten sorgu-sual olmaz.”[18]
 & Mürsquo;minlerin imanca en olgunu, ahlakça yüksek olanıdır. Herkes
bunun yanına rahatça gelebilir, geleni gideni çok olur, başkaları ile ülfet eder,
hem de kendisi ile ülfet edilir. Ülfet edemeyende, geçimsiz olanda, hayır yoktur.
Efendimiz(s.a.v) bir hadislerinde şöyle buyurmuştur: “Misafir girmeyen eve, melekler
de girmez.”[19] İmkânı bulunduğu halde, misafir ağırlamak istemeyenleri ise:
“Misafir ağırlamak istemeyen kimsede hayır yoktur.”[20] hadisleriyle uyarmıştır.
Yemekte misafirle ilgilenip sohbet etmeli, yemek yemesi için teşvik edilmelidir. Misafiri rahat
ettirmek, rahatça, çekinmeden gönül huzuru ile yemek yemesini
sağlamak, ev sahibinin görevlerinden olmakla birlikte, devamlı bir surette, "ye! ye!" demekte
uygun bir hareket tarzı değildir. Ev sahibi, misafire hizmet etmeli, yolcu edeceği zaman da onu
kapıya kadar geçirmelidir. Allah Resulü(s.a.v) şöyle buyurmuştur:
“Misafirle birlikte hareket etmen ve onu kapıya kadar uğurlaman, misafirin senin
üzerindeki haklarındandır.”[21] Misafir ağırlamanın diğer bir adabı; ev sahibinin,
misafirin önüne bıraktığı yemekleri az görmemesi ve “size göre
değil, naçizdir…” gibi ifadeler kullanmamasıdır. Zira Allah’n nimetleri
tahkir edilmemelidir. Nitekim İslam Peygamberi şöyle buyurmuştur: “İnsan için,
din kardeşlerinin huzuruna koyduğu yemekleri az ve değersiz görmesi, günah olarak
yeterdir.”[22] "Davetsiz misafir" olmaktan sakınmak lazımdır. Bir yere gidileceği zaman,
önceden randevu alınmalıdır. Davet edilen kişi veya kişiler, yanlarına ilâve olarak bir
veya birkaç kişiyi de alacaklarsa; bu durumu ev sahibine bildirmeleri gerekir. Zira ev sahibi
ona göre hazırlık yapmıştır. Ev sahibini mahcup duruma düşürme doğru
değildir. Randevu aldıktan sonra veya davet edildiğinde, davete tam vaktinde gitmelidir. Çok
önceden gitmek yahut çok geç kalmak doğru değildir. Ayrıca eve girmeden
önce mutlaka izin istemelidir. Bu hususta Rabbimiz şöyle buyurmaktadır:
يَآاَيُّهَا
الَّذِينَ
اَمَنُوا لاَ
تَدْخُلُوا
بُيُوتًا
غَيْرَ
بُيُوتِكُمْ
حَتَّى

تَسْتَأْنِسُوا
وَتُسَلِّمُوا عَلَى
اَهْلِهَا
ذَلِكُمْ
خَيْرٌ
لَكُمْ
لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُونَ* فَاِنْ لَمْ
تَجِدُوا
فِيهَا
اَحَدًا
فَلاَ
تَدْخُلُوهَا حَتَّى
يُؤْذَنَ
لَكُمْ
وَاِنْ قِيلَ
لَكُمُ
ارْجِعُوا
فَارْجِعُوا
هُوَ اَزْكَى
لَكُمْ
وَاللهُ
بِمَا
تَعْمَلُونَ
عَلِيمٌ*
لَيْسَ
عَلَيْكُمْ
جُنَاحٌ اَنْ
تَدْخُلُوا
بُيُوتًا
غَيْرَ
مَسْكُونَةٍ
فِيهَا
مَتَاعٌ
لَكُمْ
وَاللهُ
يَعْلَمُ مَا
تُبْدُونَ
وَمَا
تَكْتُمُونَ,*
 "Ey iman edenler, kendi evlerinizden başka evlere, sahipleriyle tanışıklık peyda etmeden ve selâm da vermeden girmeyin. Umulur ki, iyice düşünür, hikmetini hissedersiniz. Eğer orada bir kimse bulamazsanız, size izin verilinceye kadar oraya girmeyin. Şayet size geri dönün derlerse hemen dönüp gidiniz. Bu sizin için

daha temiz bir davranıştır. Allah, ne yaparsanız hakkıyla bilendir. Meskûn olmayıp umumun menfaatine açık binalara girmenizde ise size bir günah yoktur. Açğa vurduğunuz da, gizlediğinizi de Allah hakkıyla bilir."[\[23\]](#) Bir başkasının evine gidildiğinde, kapıyı çalınca en çok karşılaşılan soru, "Kim o?" dur. Bu soruya cevap verirken, kapıyı kim çalıyorsa, "Ben!" demek yerine, kendi ismini söylemesi gerekir. Cabir(r.a) şöyle anlatmaktadır: Hz. Peygamber'e(s.a.v) geldim ve kapıyı çaldım. Bunun üzerine Peygamber(s.a.v); « من هذا ؟ فقلت ، أنا ، فقال : « أنا أنا ؟ كأنهُ كَرهَهَا "Kim o?" diye sordu. Ben de: "Benim." dedim. Hz. Peygamber (s.a.v) ise: "Ben, ben?" buyurdu. Sanki bu sözü (yani "ben" diye cevap vermeyi) çirkin bulmuştu.[\[24\]](#) Misafirliğe gidilen evin ilk önce kapısı çalınır. Daha sonra kenara çekilip, kapı açıldığında evin içinin görülemeyeceği tarafta durup beklenir ve doğrudan kapıdan evin içerisine bakılmaz. İçeri girmek için ise evvelâ ev sahibine selâm verilmeli, sonra izin isteyip içeri girilmelidir. Abdullah Büsr (radyallâhu anh) anlatıyor: كَانَ رَسولُ اللّهِ . إذَا أتَى بَابَ قَوْمٍ لَمْ يَسْتَقْبِلِ الْبَابَ مِنْ تِلْقَاءِ وَجْهِهِ وَلكِنْ مِنْ رُكْنِهِ الأوْ الايْسَر . ثُمَّ يَقُولُ : السّلاَمُ عَلَيْكُمْ، السَّلاَمُ عَلَيْكُمْ، وذلِكَ أنَّ الدُّورَ يَوْمَئِذٍ لَمْ يَكُنْ عَلَيْهَا سُتُورٌ "Resulullah (aleyhissalâtu vesselâm) bir kavmin kapısına gelince, yüzüyle kapıya dönmezdi. Sağ veya sol omuzunu çevirirdi. Sonra da: "Esselâmü aleyküm, esselâmü aleyküm!" derdi. Böyle yapışı o sıralarda kapılarda örtü olmayışındandı."[\[25\]](#) Ebû Hüreyre (radyallâhu anh) anlatıyor: إنَّمَا اسْتِئْذَانِ

15; مِنَ

النَّظَرِ Bir zât

Peygamberimizin(a.s.m) huzuruna girmek için izin istedi. Kapıya doğru bakarak

önünde duruyordu. Peygamberimiz(a.s.m) “Böyle mi bekliyorsun? İzin

istemek, içeriye bakmamak içindir!”[26] buyurdu. Misafirliğe giden kişi, ev

sahibinin kendisine gösterdiği yere oturmalıdır. Zira ev sahibi, mahremiyeti sağlamak

için neresinin daha uygun olduğunu bilen kişidir. Misafir, ev içinde

gösterilmeyen yerlere bakmamalı, "Şu odayı da göreyim", "Mutfağı da göreyim"

gibi taleplerde bulunmamalıdır. Misafirlikte tecessüs, yani araştırma,

gözünü odanın içerisinde dolaştırarak her yeri inceleme,

gözünü kapıya çevirme doğru davranışlar değildir. Davette getirilen

yemeği beğenmemelik ve yapılan ikramları red etmek doğru bir davranış değildir. Zira sahibi

şariat Peygamber Efendimiz(s.a.v) hiç bir yemeği beğenmemelik etmez, yemeğe kusur

bulmazdı. Hoşuna giderse yer, hoşuna gitmezse yemezdi. Hz.Cabir(r.a) Peygamber

Efendimizin(s.a.v) şöyle buyurduğunu nakletmektedir: "Adama şer cihetinden, misafir

gittiği yerde önüne konulanı beğenmemesi kâfidir." [27] Davet etmek

sünnet olduğu gibi, davete icabet etmekte sünnettir. Hatta bazı hallerde

-Düğün yemeği gibi- vaciptir. Bu bakımdan meşru mazeretler haricinde davete icabet

etmek gerektir. Şayet meşru bir mazeret varsa, o takdirde gelemeyeceğini önceden bildirip,

hem davet edildiği için teşekkür edilmeli, hem de gidemeyeceğinden dolayı

özür dilenmelidir. Hz.Ebû Hüreyre(r.a) naklediyor: "En fena yemek,

kendisine zenginlerin çağırlılıp, fakirlerin çağırlılmadığı -meşru dairedeki-

düğün yemeğidir. Kim ki davete icabet etmezse Allah ve Peygambere asi olmuş olur."

[28] Hz.İbni Mes'ud(r.a) naklediyor: "Davete icabet edin. Hediye red etmeyin ve

Müslümanları dövmeyin." [29] Misafirlik müddeti üç

gündür. Yakın akraba iseler, duruma bakmak lâzım, şayet ev sahibi sıkıntıya

düşecekse, zorlanacaksa, o vakit izin alıp gitmek gerektir. Muamelatta; evi şereflendiren

misafiri bir gün bir gece özenle ağırlamak, imkânlar

ölçüsünde onu memnun etmek, ikinci ve üçüncü

günlerde ise sair zamanlarda ne yenip içiliyorsa, misafire onun aynısını ikram etmek,

ayrıca ağırlama telâşına düşmemektir. قالَ

رسولُ اللّهِ:

اَلضِّيَافَ

77;ُ ثَلاثَةُ

اَيَّامٍ.

فَمَا سِوَى

ذَلِكَ

فَهُوَ

صَدَقَةٌ Misafir üç

günden sonra kalmaya devam ediyorsa, o artık misafir sayılmayacak, yiyip içtiği

şeyleri Allah Teâlâ ev sahibinin sadakası olarak kabul edecektir[30].

Resûlullah(s.a.v) şöyle buyurdular: وعن أبي

شُرَيْح

خُوَيلدِ بن

عمرو

الخُزَاعِيّ

16; رضي اللَّه

عنه قال :

سَمِعتُ رسول
اللَّه صَلّى
اللهُ
عَلَيْهِ
وسَ.لَّم يقول :
 مَنْ كان
يؤمِنُ
بِاللَّه
واليوْمِ
الآخِرِ
فَلْيُكرمْ
ضَيفَهُ
جَائِزَتَهُ
قالوا : وما
جَائِزَتُهُ
يا رسول
اللَّه ؟ قال : يَومُه
وَلَيْلَتُهُ
والضِّيَافَةُ ثَلاثَةُ
أَيَّامِ ،
فما كان
وَرَاءَ ذلكَ
فهو صَدَقَة
عليه متفقٌ
عليه . Ebû Şüreyh Huveylid İbni Amr el-Huzâ`î
radiyallahu anh, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’i şöyle buyururken
dinlediğini söyledi: - “Allah’a ve âhiret gününe iman eden
kimse misafirine câizesini versin”. Ashâb-ı kirâm: - Yâ
Resûlallah! Misafirin câizesi nedir? diye sordular. Peygamber aleyhisselâm da: -
“Onu bir gün ve bir gece ağırlamaktır. Misafirlik üç gündür.
Misafiri üç günden fazla ağırlamak ise sadakadır.” Buhârî,
Edeb 31, 85, Rikâk 23; Müslim, Lukata 14. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd,
Et'ime 5; Tirmizî, Birr 43; İbni Mâce, Edeb 5 Müslim’ın bir başka rivayetine
göre şöyle buyurdu: - “Bir müslümanın din kardeşinin yanında onu
günaha sokacak kadar kalması helâl değildir.” Ashâb-ı kirâm: -
Yâ Resûlallah! İnsan din kardeşini nasıl günaha sokar? diye sorunca: - “
Misafirini ağırlayacak bir şeyi bulunmayan kimsenin yanında oturup kalmakla” buyurdu.
وفي روايةٍ
لمسلم : لا
يحِلُّ
لِمُسلمٍ أن
يُقِيم عند
أخِيهِ حتى
يُؤْثِمَهُ قالوا : يا رسول

اللَّه. وكَيْف
يُؤْثِمُهُ ؟
قال : « يُقِيمُ
عِنْدَهُ
وَلا شَيءَ
لَهُ
يَقْرِيهِ
بِهِ » Müslim'deki rivayet ise
şöyledir: "Bir kimsenin, kardeşinin yanında, onu günaha düşürcek kadar
kalması helâl değildir." Oradakiler: “Onu günaha düşürmek
nasıl olur?” diye sordular. Buyurdu ki: “Misafire ikram edecek bir şeyi olmadığı halde,
onun yanında kalmasıdır.”[31] Davet edilen şahıs, ev sahibine hem teşekkür etmeli,
hem de dua etmelidir. Efendimiz(s.a.v), أنَّ
النَّبىَّقال: مَنْ
َيَشْكُرُ
النَّاسَ َ
يَشْكُرُ
اللّهَ
تَعَالى "İnsanlara teşekkürde
bulunmayan, Allah'a da hakiki olarak şükretmez." [32] buyurmuştur. Başka Bir hadis-i şerifte,
misafirin duası, kabul edilme ihtimali yüksek olan dualar arasında zikredilmektedir. Bundan
dolayı misafir, ev sahibini bu makbul duadan mahrum bırakmamalıdır. Üsâme İbnu
Zeyd(radiyalahu anhümâ) anlatıyor: Resülullah(aleyhissalâtu
vesselâm) buyurdular ki: مَنْ
صُنِعَ
إلَيْهِ
مَعْرُوفٌ
فقَالَ
لِفَاعِلِهِ
جَزَاكَ
اللّهُ
خَيْراً
فَقَدْ
أبْلَغَ في
الثّنَاءِهِ "Kim,
kendisine yapılan bir iyiliğe karşı, bunu yapana: "Cezâkellâhu hayran kesira (Allah
sana hayırlı bol mükâfaat versin!)" derse teşekkürü en mükemmel
şekilde yapmış olur." [33] Hz.Câbir(radiyalahu anh) anlatıyor:
Resûlullah(aleyhissalâtu vesselâm): قال
رسولُ اللّه (ص):
مَنْ
أُعْطِىَ
عَطَاءً
فَلْيَجْزِ
بِهِ إنْ
وَجَدَ،

فَإنْ لَمْ
يَجِدْ
فَلْيُثْنِ
بِهِ، فَإنَّ
مَنْ أثْنى
بِهِ فَقَدْ
شَكَرَهُ،
وَمَنْ
كَتَمَهُ
فَقَدْ
كَفَرَهُ "Kim bir ihsana mazhar
olursa, bulduğu takdirde karşılığını hemen versin, bulamazsa, verene senada bulunsun. Zira onu
övmekle, teşekkörönö yerine getirmiş olur. Ketmeden(karşılık vermeyen)
nankörlök etmiş olur"[34] dedi. Misafirlikte mahremiyet sınırı gereği, Kadın ve
erkek davetlilerin ayrı ayrı oturumları ve zaruret olmadan birbirlerini görmeleri en emin
yoldur. Ancak kötö duygulara kapılmaktan emin olunduğu zaman, kadının
tesettöre riayet ettiği ve tahrik edici davranışların bulunmadığı zamanlarda ve fitneden emin
olmak şartıyla bir kadın, kocasının misafirlerine hizmet edebileceğinin caiziyeti söz konusu
olur. Erkeğin yakın akrabalarının, kadınla bir işleri olduğuunda veya kocası evde
bulunmadığı zaman eve uğradıklarında, ihtiyaçlarını kapı dışından görmeleri gerekir.
Evde, hayra şerre akı eren öçöncö bir kimse yoksa içeri
girmelerine cevaz verilmez. Bu durumda dahi kadının tesettöre tam manâsıyla riayet
etmesi gerekir. Hz. Peygamber(s.a.v) قال
رَسولُ
اللّهِ: أَ َ
يَخْلُوَنَّ
رَجُلٌ
بِامْرَأةٍ
إَّ مَعَ ذِي
مَحْرَمٍ "Sakın (yabancı) kadınların
yanına girmeyin" buyurdular. Ensardan bir adam “Ya Resulullah! Kocanın akrabaları
hakkında ne dersiniz?” diye sorunca Hz.Peygamber(s.a.v): "Kocanın akrabaları
ölömdör(yani onlar daha da tehlikelidir)"[35] buyurdular. Anne babanın evi,
çocukları için misafirlikten sayılmaz. Ancak çocukların, anne babalarının
maddi ve manevi durumlarını dikkate alarak hareket etmeleri gerekir. Bu da bölgeye,
mevsime ve örfâdete göre değişir. Zira iktizayı hale mutabık hareket etmek
gerekir.

[1] Buhârî, Edeb: 31, 85, Nikâh: 80, Rikâk: 23; Möslim, İmân: 74, (47); Ebû Dâvud, Edeb: 132, (5154); İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercöme ve şerhi, Akçağ Yayınları: 10/210 [2] Beyhakî, şuab, VI, 518, VII, 436 [3] Zariyat Suresi, 24-27 [4] Nisa Suresi, 86 [5] Tenbîhöl Gafilin, c.2/534 [6] Tergib ve Terhib, C.5/211-12 [7] Ramûz, c.2/405-2 [8] Hayâtö's Sahabe, c.3/299 [9] İbn-i Mâce, Eti’me 55 [10] Tergib ve Terhib, C.5/211-14 [11] Kötöb-i Sitte, Prof.Dr.İbrahim Canan, 16.cilt s.239 [12] Kenzöl-irfan, sh.65 [13] Deylemi [14] İbni Lâl [15] Hayâtö's Sahabe, c.2/300 [16] Tergib ve Terhib, c.5/211-13 [17] E. Nuaym [18] Deylemi [19] şir’a [20] İbn-i Hanbel, c.IV 155 [21] Bihar, c.77, s.84 [22] Mehasin, Berkî 414; Bihar, c.75, s.453 [23] Nur suresi, 27–29 [24] Buhârî, İsti’zân 17; Möslim, Âdâb 38-39. Ayrıca bk.

[illegible]